

Asia: VN/4507/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunnonantajan lausunto

- 1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?**

-

- 2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.**

-

- 3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.**

Luonnos maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi tunnistaa huonosti kuntien roolin ilmastotyössä. Jo 80 suomalaista kuntaa kuuluu Hinku verkostoon ja Kuntaliiton mukaan noin sadassa kunnassa on laadittu kunnallinen ilmasto-ohjelma, jossa määritellään kunnan tavoitteet ja toimenpiteet päästövähennysten tai hiilineutraaliuden saavuttamiseksi. Hinku-kunnissa asuu yhteensä yli 2 miljoonaa suomalaista. SYKE:n mukaan Hinku-kunnat ovat saavuttaneet suuremmat päästövähennykset muihin kuntiin verrattuna. Näissä edelläkävijäkunnissa tehdään poikkihallinnollista, kaikkea kuntien työtä ohjaavaa suunnittelua ja on tunnistettu kuntien mahdollisuuksia vähentää päästöjä esimerkiksi omistajaohjauksen, kaavoituksen ja liikenteen suunnittelun kautta. Monien kuntien hiilineutraaliustavoitteeseen on kirjattu maankäytön nettohiilinielujen hyödyntäminen jäljellejäävien päästöjen hyvittämisessä ja listattu toimenpiteitä hiilinielujen suojelemiseksi ja kasvattamiseksi.

Kuntatason työssä on siis merkittävää potentiaalia mahdollistaa ja kirittää myös maankäyttösektorin ilmastotyötä. Tätä kuntien alueellisia päästövähennyksiä mahdollistavaa ja kiihdyttävää toimintaa ei edelleenkään valtion suunnalta tunnisteta tai tueta tarpeeksi. Merkittävien kunnille saatavilla olevan asiantuntija-avun resurssien kuten Suomen ympäristökeskuksen tuottaman päästölaskennan ja päästöskenaariotyökalun jatko ja rahoitus on turvattava. Rinnalle tarvitaan myös kuntakohtainen, yhtenäinen laskenta maankäytön päästöistä ja nettohiilinieluista. Myös kunnille tarjottavaa suoraa

rahallista tukea ilmastojohtamisen kehittämiseen ja erityisesti maankäytön päästöjen välttämiseen ja hiilinieluja vahvistavien toimenpiteiden kehittämiseksi kaivataan.

Kunnilla on mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön päästöihin sekä maanomistajana ja -vuokraajana että kaavamonopolin kautta. Erityisesti kuntien maankäytössä ja kaavoituksessa olisi kiinnostusta ja halua huomioida toimien ilmastovaikutuksia laajemmin mutta esteeksi nousevat puola osaavasta henkilökunnasta, ajasta ja sopivista aineistoista. Kuntien maankäytössä työskentelevien osaamiseen panostamisella olisi merkittävä ilmastotyötä kirittävä vaikutus.

Kulonen Aino
Lahden kaupunki, konsernipalvelut - Ympäristökehitys